

สรุปรายงานเวทีนับหนึ่งสร้างสำนักปลูกพลเมือง ครั้งที่ 2
โครงการพลังเด็กและเยาวชนเพื่อการเรียนรู้ภูมิสังคมภาคตะวันตก ปี 3
ระหว่างวัน 4 – 5 มีนาคม 2560

ณ ห้องประชุมสวนสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ ตำบลบางจะเกร็ง อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม

รายชื่อผู้เข้าร่วม

1. นายชนม์สวัสดิ์	ฉิมเชื้อ	ทีมท่าคาเรนเจอร์
2. นายปิยวัฒน์	วัชบุชา	ทีมท่าคาเรนเจอร์
3. นายชาตรี	ลักขณาสมบัติ	ทีมท่าคาเรนเจอร์
4. นายธรรมนธิ	สุนทร	ทีมท่าคาเรนเจอร์
5. นางสาววีรวรรณ	ดวงแข	ทีม PNDs
6. นางสาวอัญญา	ดีไสว	ทีม PNDs
7. นายธเนศ	สร้อยทอง	ทีม PNDs
8. เด็กชายสทนต์	ไม้คำหอม	ทีม PNDs
9. นางสาวบังอร	ช่วยชูวงศ์	พี่เลี้ยงทีม PNDs
10. นายอิสรา	เอี่ยมสง่า	ทีม วชท.ราชบุรี
11. นายธวัชชัย	ชาวสำอากค์	ทีม วชท.ราชบุรี
12. นางสาวนลินรัตน์	สีบสรวง	ทีม วชท.ราชบุรี
13. นายปณิธิ	จินดาทา	ทีม วชท.ราชบุรี
14. นางสาวอรุษา	สวัสดิ์พิพัฒพงศ์	ทีม วชท.ราชบุรี
15. นางสาวศิริพร	บุญมาก	ทีม วชท.ราชบุรี
16. นางสาววิชุดา	ศรีคำฮวด	ทีม วชท.ราชบุรี
17. นางสาวจิรนนท์	หนูวัฒนา	ทีม วชท.ราชบุรี
18. นางสาวกัญญาณัฐ	สีหะอำไพ	ทีม วชท.ราชบุรี
19. นายนพพล	แดงรอด	ทีม วชท.ราชบุรี
20. อาจารย์เรณูภา	หนูวัฒนา	พี่เลี้ยงทีม วชท.ราชบุรี
21. อาจารย์ธนพล	อ่อนพุก	พี่เลี้ยงทีม วชท.ราชบุรี
22. นายวิน	-	ทีม วชท.กาญจนบุรี
23. นายธีรศักดิ์	คำชู	ทีม วชท.กาญจนบุรี
24. นายสิงหา	มารยาท	ทีม วชท.กาญจนบุรี
25. นางสาวสุรีพร	ใจทะเล	ทีม วชท.กาญจนบุรี
26. นางสาวชนิษฐา	ศิลปกาญจนมาลัย	ทีม วชท.กาญจนบุรี

27. นางสาวจำปา	ศรีปานเงิน	ทีม วชท.กาญจนบุรี
28. นางสาวธิดาพร	ดีะวิชัย	ทีม วชท.กาญจนบุรี
29. นางสาววิภาพร	พรหมเกตุ	ทีม วชท.กาญจนบุรี
30. นางสาวคณินทรา	พัฒนามาศ	ทีม วชท.กาญจนบุรี
31. นางสาวชนาพร	ใจหาญ	ทีม วชท.กาญจนบุรี
32. อาจารย์สำราญ	พลอยประดับ	พี่เลี้ยงทีม วชท.กาญจนบุรี
33. นางสาวกชกร	สนธิกุล	พี่เลี้ยงทีม วชท.กาญจนบุรี
34. นางสาววนิดา	ยากำจัด	ทีม Oneness
35. นายอภิสิทธิ์	ยากำจัด	ทีม Oneness
36. นางสาวลลนา	มาโชค	ทีม Oneness
37. นางสาวศิริรัตน์	แก้วเมืองเพชร	ทีม Oneness
38. นางสาวกัญญารัตน์	แก้วเมืองเพชร	ทีม Oneness
39. นางสาวปริยานันท์	เย็นเปิง	ทีม Oneness
40. นายเฉลิมพล	ช้างเผือก	พี่เลี้ยงทีม Oneness
41. นางสาวปาน	ยังอยู่	ทีม S.T.T. ศรัทธาธรรม
42. เด็กชายแฉ	ยังอยู่	ทีม S.T.T. ศรัทธาธรรม
43. เด็กหญิงกัญญารัตน์	ห้วงสุข	ทีม S.T.T. ศรัทธาธรรม
44. นายจิรภัทร	ห้วงสุข	ทีม S.T.T. ศรัทธาธรรม
45. นางสาวพรนภา	อินตา	ทีม S.T.T. ศรัทธาธรรม
46. เด็กหญิงกมลรัตน์	กล่อมสุด	ทีม S.T.T. ศรัทธาธรรม
47. เด็กหญิงนวรรณ์	เมยยะ	ทีม S.T.T. ศรัทธาธรรม
48. เด็กหญิงศรีเสาวลักษณ์ จอมมาก		ทีม S.T.T. ศรัทธาธรรม
49. เด็กหญิงสุนันทา	เทศทอง	ทีม S.T.T. ศรัทธาธรรม
50. เด็กหญิงแอน	จันดี	ทีม S.T.T. ศรัทธาธรรม
51. เด็กหญิงพิมพ์ชนก	อินทร์ณรงค์	ทีม S.T.T. ศรัทธาธรรม
52. นางสาวกุลสตรี	อุณหกานต์	ทีม มรภ.กาญจนบุรี
53. นางสาวสาวิตรี	จินพานิช	ทีม มรภ.กาญจนบุรี
54. นางสาวภาวณี	แสนสง่า	ทีม มรภ.กาญจนบุรี
55. นางสาวชลธิชา	จำปาทอง	ทีม มรภ.กาญจนบุรี
56. นางสาวสกวเดือน	งามยิ่ง	ทีม มรภ.กาญจนบุรี
57. นางสาวสุชานาถ	เบ็ญทนา	ทีม มรภ.กาญจนบุรี
58. นางสาวอดิگانต์	สุขกรม	ทีม มรภ.กาญจนบุรี

59.	นางสาวอัญชิษฐา	ทองดอนน้อย	ทีม มรภ.กาญจนบุรี
60.	นางสาวชลกาญจน์	เสาวนิตย์	ทีม มรภ.กาญจนบุรี
61.	นางสาวพิมพ์นิภา	สอนสมบุญ	ทีม มรภ.กาญจนบุรี
62.	นางสาวมะลิวรรณ	บุญรักษ์	ทีม มรภ.กาญจนบุรี
63.	อาจารย์ปกรณ์	ประจวบวัน	พี่เลี้ยงทีม มรภ.กาญจนบุรี
64.	นางสาวบุษกร	จันทร์สว่าง	ทีมถาวรานุกุล
65.	นางสาวปภาวดี	บุญมาก	ทีมถาวรานุกุล
66.	นายทรงยศ	แสงบรรจง	ทีมถาวรานุกุล
67.	นางสาววราลักษณ์	แต่งตุ่น	ทีมถาวรานุกุล
68.	นางสาววิดา	อินทรีรัตน์	ทีมถาวรานุกุล
69.	นายธีรภพ	อิมเสมอ	ทีมถาวรานุกุล
70.	นายคณิศร	บุญมาก	ทีมถาวรานุกุล
71.	นายชนวัฒน์	บัวทอง	ทีมถาวรานุกุล
72.	นางสาวบุษยา	ดั่งแสง	ทีมลิ้นช้าง
73.	นางสาวบุษยารัตน์	ดั่งแสง	ทีมลิ้นช้าง
74.	นางสาวธัญญารัตน์	พวงไม้	ทีมลิ้นช้าง
75.	นางสาวบุษบา	ดั่งแสง	พี่เลี้ยงทีมลิ้นช้าง
76.	นางสาวพัชรี	ชาติเฟือก	ทีมคิดค้นคว้าว
77.	นางสาวไธญา	ถ้วนมีหน้า	ทีมคิดค้นคว้าว
78.	นางนิภา	บัวจันทร์	คณะทำงาน
79.	นายชินวัฒน์	มณีศรีขำ	ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม
80.	นายพศิน	เผ่าพงษ์	ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม
81.	นายคำณ	นิ่มอนงค์	ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม
82.	นายอรรถชัย	ณ บางช้าง	ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม
83.	นายสถาพร	โพธิ์ไพรศิริ	ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม
84.	นายสรารุช	ปิ่นแก้ว	ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม
85.	นายนิติ	พลสมศรี	ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม
86.	นายณวัฒน์	แช่ตัน	ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม
87.	นางสาววันัดดา	สุขชาติ	ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม
88.	นางสาวพวงทอง	เม้งเกร็ด	ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม
89.	นางอาภา	พงศ์ศิริแสน	ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม
90.	นางสาวพรทิพย์	ลิ้มประสิทธิ์วงศ์	ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม

วันที่ 4 มีนาคม 2560

เปิดประชุม เวลา 09.15 น.

ช่วงเช้าวันนี้ นายคาร์ณ นิมนองค์ (พี่อ้วน) และนายอรรถชัย ณ บางช้าง (พี่โต้ง) ชวนน้องเตรียมความพร้อมโดยการทำกิจกรรมต่างๆ ดังนี้

- ปรับมือตามจำนวนนับ ปรับมือแล้วลบและเพิ่มตามคำสั่ง
- เอามือจับหู ตา จมูก ปาก ตามคำสั่ง
- ลูกขึ้นยืน นั่ง ก้าวไปทางซ้าย ขวา หน้า หลัง หลังจากนั้นให้ทำตามสั่งแต่ตรงข้ามกับปกติ
- จับคู่กับเพื่อนคนที่สนิทที่สุด หันหลังแล้วเอามือคล้องแขนกันไว้ จากนั้นให้นั่งลง ยืนขึ้น โดยหลังห้ามหลุดออกจากกัน
- กิจกรรมความจริง – ความเท็จ โดยการหันหน้าเข้าหาคู่ของตัวเอง ยืนมือซ้ายแล้วแบ มือขวาคว่ำไว้บนมือเพื่อน แล้วแบ่งกันเป็นความจริงกับความเท็จ หากพูดความจริงให้คนที่ เป็นความจริงแตะมือเพื่อน หากพูดความเท็จให้คนที่ เป็นความเท็จมือเพื่อน เช่น โกมิชน ปลา มีขา หนูอยู่ในรู เป็นต้น รอบแรกคนที่ถูกเพื่อนแตะมือจะต้องย้ายไปหาเพื่อนคู่ใหม่
- กิจกรรมเสร็จละเธอ โดยให้บอกชื่อตามสั่ง หากหมดเวลา คนที่พูดไม่ทันจะแพ้ เช่น สัตว์บก ยี่หื้อสบู่ ผลไม้ จังหวัดที่ลงท้ายด้วยคำว่า “บุรี” เป็นต้น รอบแรกใครแพ้ให้ยืนขึ้นไปเปลี่ยนคู่กับคนที่มาจากต่างทีม / โครงการ / จังหวัด แล้วให้พูดคุยกับเพื่อนใหม่ รอบที่ 2 ให้หมายเลข 2 เริ่มก่อน คนที่แพ้ให้ลุกขึ้นไปนวดไหล่ให้เพื่อน รอบที่ 3 ให้หมายเลข 1 เริ่มก่อน คนที่ชนะลุกขึ้นไปเปลี่ยนคู่ใหม่

- กิจกรรมคนต่อคน ลูกขี้ยืนหันหลังชนกัน แล้วทำตามที่บอก เช่น ขาต่อขา แขนต่อแขน เข่าต่อเข่า ฝ่ามือต่อฝ่ามือ สอกต่อสอก นิ้วต่อนิ้ว เป็นต้น เมื่อบอกว่า “คนต่อคน” ให้กลับมายืนหันหลังกับคู่เดิม
- กิจกรรมซอมบี้ ที่จะเข้าไปแตะคน เมื่อถูกซอมบี้แตะใครจะแข็ง คนจะต้องไปช่วยเพื่อนพร้อมกับพูดว่า “เธอเป็นมนุษย์ๆ”
- จับมือล้อมเป็นวงใหญ่ นับ 1 – 5 แล้วยืนเป็นแถวตอน 1 – 5 เพื่อทำกิจกรรมไข่มังกร ให้คนหน้าถือไข่มังกร แล้วส่งต่อให้เพื่อนไปข้างหลังจนครบทุกคน แล้วพูดคำว่า “เฮ้” โดยห้ามหันมามองเพื่อน และมีพี่เลี้ยงช่วงวางแผนในแต่ละทีม

กติกาการอยู่ร่วมกัน

จากนั้นให้แต่ละกลุ่มไปตั้งกติกาการอยู่ร่วมกัน โดยให้แต่ละกลุ่มระดมมานำเสนอ 3 ข้อต่อกลุ่ม สรุปได้ดังนี้

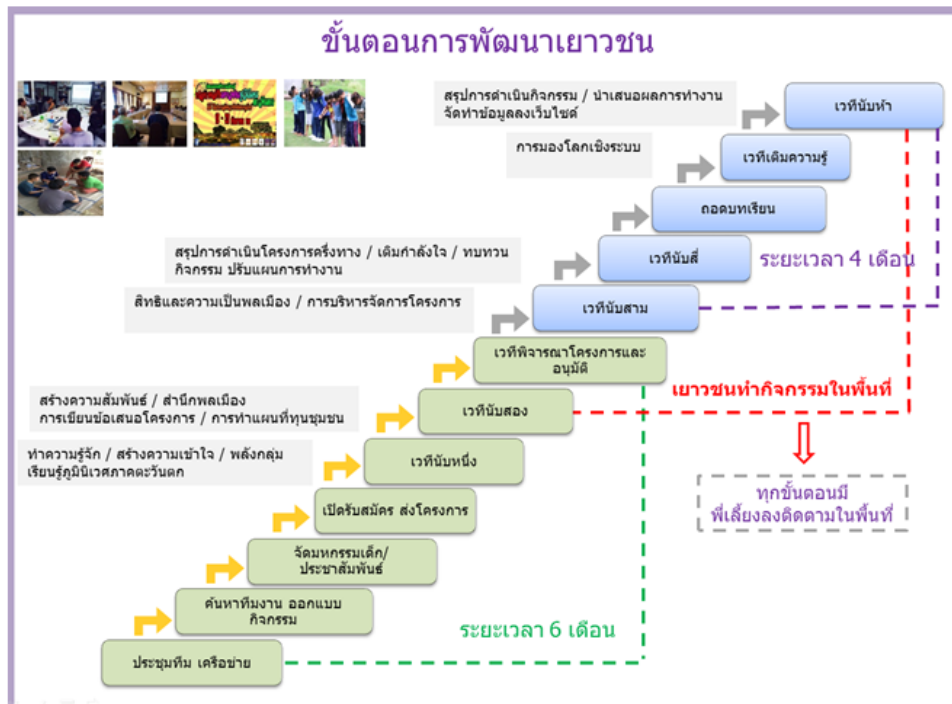
- ร่วมกิจกรรมอย่างเต็มที่
- กินข้าวให้หมด
- ตรงต่อเวลา
- ห้ามพูดคำหยาบ
- ไม่ทะเลาะวิวาท
- มีความสามัคคี ช่วยเหลือกันทั้งในและนอกทีม
- ช่วยกันรักษาความสะอาด
- ห้ามมีเรื่องซู้สาว
- เชื้อพึงวิทยาการ
- ระมัดระวังลิง
- ห้ามเดินเล่นริมทะเล หากจะไปต้องแจ้งพี่เลี้ยง
- ใช้สัญญาณระฆังในการทำกิจกรรม

เมื่อพักรับประทานอาหารว่างกลับมา พี่อ้วนให้แต่ละคนในทีมบอกชื่อเพื่อนในกลุ่ม และเชิญนายชิษณุวัฒน์ มณีสรีขำ ผู้บริหารโครงการ มาชี้แจงวัตถุประสงค์และรูปแบบการดำเนินโครงการพลังเด็กและเยาวชนเพื่อการเรียนรู้ภูมิสังคมภาคตะวันตก ปี 3

กิจกรรมแรกเริ่มรู้จักกัน โครงการพลังเด็กและเยาวชนเพื่อการเรียนรู้ภูมิสังคมภาคตะวันตก ปี 3

นายชินวัฒน์ มณีศรีข้า (อาธนศ) ผู้บริหารโครงการ เกริ่นนำวัตถุประสงค์และรูปแบบการดำเนินโครงการพลังเด็กและเยาวชนเพื่อการเรียนรู้ภูมิสังคมภาคตะวันตก หรือโครงการ active citizen ซึ่งปัจจุบันคนไทยเป็นคนเฉื่อยชา เราจะต้องทำให้คนไทยเป็นพลเมืองตื่นรู้ ไม่นิ่งดูดาย เห็นอะไรที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและสังคมก็ต้องจัดการ โครงการจะรับสมัครเด็กและเยาวชนที่มีอายุระหว่าง 14 – 25 ปี โครงการละ 5 คน เข้าร่วมโครงการ โดยต้องมีพี่เลี้ยง 1 คน ที่มาจากพ่อแม่ ผู้ปกครอง ครู หรืออาจารย์ก็ได้ ภูมิสังคมภาคตะวันตก มีทั้งหมด 7 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดสมุทรสาคร สมุทรสงคราม ราชบุรี เพชรบุรี กาญจนบุรี นครปฐม และจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ แต่ในโครงการจะเลือกดำเนินงานใน 4 จังหวัด คือ จังหวัดสมุทรสงคราม ราชบุรี เพชรบุรี และจังหวัดกาญจนบุรี ที่มีความเชื่อมโยงด้วยแม่น้ำแม่กลองที่มีต้นน้ำมาจากจังหวัดตาก และแม่น้ำเพชรบุรีที่มีต้นน้ำจากแก่งกระจานไหลมารวมกันที่อำเภอ ก.ไก่ ตรงบริเวณตำบลบางตะบูน จังหวัดเพชรบุรี เพื่อเข้ามาเรียนรู้เรื่องระบบนิเวศของภาคตะวันตก โดยมีความเชื่อว่าเด็กไม่ได้เป็นต้นเหตุแห่งปัญหา เด็กและเยาวชนพัฒนาได้ มีพี่เลี้ยงเข้ามาเรียนรู้และลงไปหนุนเสริมในพื้นที่ โดยใช้กระบวนการวิจัยอย่างมีส่วนร่วม ผ่านการเรียนรู้เรื่องราวในท้องถิ่น เช่น ชุมชนรอบมหาวิทยาลัยไม่เกินระยะทาง 5 กม. เป็นต้น เน้นการทำงานเพื่อส่วนรวม และต้องการเห็นพลเมืองไทยมีคุณภาพ

กิจกรรมในช่วง 6 เดือนแรก จะมีการประชุมทีมงาน ประชาสัมพันธ์โครงการ และเปิดรับสมัครเข้าร่วมโครงการ วันนี้เป็นกิจกรรมนับ 1 เพื่อสร้างความเข้าใจและเรียนรู้ระบบภูมิเเวศเบื้องต้น เขียนโครงการส่งเข้ามา จัดกิจกรรมนับ 2 ในวันที่ 18 – 19 มีนาคม 2560 นำโครงการมาอนุมัติ ภายใต้งบประมาณไม่เกิน 20,000 บาท และเข้าร่วมกิจกรรมนับ 3 – 5 โดยมีการเติมความรู้เป็นระยะๆ และได้ผลงานออกมาเมื่อสิ้นสุดโครงการ ซึ่งแต่ละทีมจะต้องชวนคิดและพูดคุยเพื่อบอกว่าเราอยากจะทำโครงการอะไร โดยโครงการที่ทำงานต่อเนื่องมา 3 ปี จะต้องเข้าร่วมการพัฒนาโครงการเพื่อยกระดับการทำงาน แต่สามารถเข้าร่วมกิจกรรมเป็นพี่เลี้ยงน้อยๆ ในปีที 3 ร่วมกับทีมโค้ชได้ สิ่งที่เราจะทำในโครงการ คือ การไหว้และการยิ้ม ทักทาย ไปลามาไหว้เป็นสิ่งที่ควรประพฤติปฏิบัติและเริ่มต้นตั้งแต่วັນนี้เป็นต้นไป และเรียนรู้เพื่อเตรียมพร้อมกับการเป็นคนไทย 4.0 ตลอดจนการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ภายใต้การสนับสนุนงบประมาณดำเนินการของมูลนิธิสยามกัมมาจล ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)

กิจกรรม “กระเจกเงา” สื่อความหมายสะท้อนตัวตนของตนเอง

จากนั้นให้อ่านให้องวาดภาพพระบายสี่สะท้อนตนเองในกระดาษ A4 เมื่อวาดเสร็จให้จับ 1 – 2 ในกลุ่ม แล้วแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม นั่งล้อมวงหัวเข่าชิดกันเพื่อพูดคุยกับเพื่อนว่า ภาพที่เราเล่าสะท้อนตัวตนเองอย่างไร โดยมีปากกาวางอยู่กลางวง คนที่พร้อมพูดก่อน พูดเสร็จแล้ววางปากกากลาง คนที่พร้อมก็หยิบปากกาเพื่อพูดต่อไป จนครบในวง แล้วแบ่งปันในเวทีใหญ่ ถึงสิ่งที่ได้เรียนรู้จากการทำกิจกรรม สรุปได้ดังนี้

- นิสัยของน้องแต่ละคน เพื่อจะได้เรียนรู้และเข้าใจการพูดคุยกับน้อง การแบ่งปันการพูดคุยร่วมกันภายในกลุ่มได้

- ความคิดของตนเองและนำเสนอผ่านการพูด
- การวางตัว การปรับตัวเข้าหากัน
- ลักษณะเด่น ความชอบที่แตกต่างกัน บางรูปวาดต่างกันแต่สื่อแล้วออกมาคล้ายกัน
- รูปภาพสะท้อนความเป็นตัวตน สิ่งที่ชอบและไม่ชอบ
- ศักยภาพของตนเองที่ถูกพัฒนาแล้ว เช่น ภาพนกใหญ่กับต้นไม้ นักแสดงถึงพวกเด็กที่ผ่านการพัฒนาศักยภาพ และต้นไม้หมายถึงผู้ใหญ่ใจดีที่คอยดูแลอยู่ เพื่อให้เราออกไปสำรวจในป่า เป็นต้น
- ความฝันของตนเอง และการส่งต่อพลังในกลุ่ม
- รู้จักเพื่อนแต่ละคนเพิ่มขึ้น และทุกคนเป็นผู้ฟังที่ดี

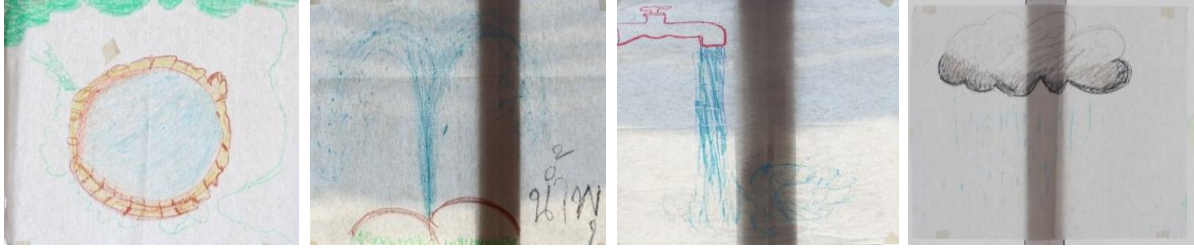
พี่อ้วนสรุปช่วงท้ายว่า กิจกรรมนี้สะท้อน 1) การเรียนรู้ตนเองก่อนที่จะไปทำอะไรกับคนอื่น เราต้องทบทวนตนเองก่อนว่า เราเป็นอย่างไร นิัยเป็นอย่างไร 2) สื่อสารให้เพื่อนรู้ว่าเราเป็นคนอย่างไร จะได้สื่อสารกันได้อย่างเข้าใจกัน ซึ่งเป็นกระบวนการสำคัญในการทำกิจกรรมทั้ง 2 วันนี้ และเน้นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากความรู้ของแต่ละคนนำมาแลกเปลี่ยนกัน

ช่วงบ่ายพี่อ้วนชวนน้องๆ นั่งล้อมเป็นวงกลม และเตรียมความพร้อม ดังนี้

- กิจกรรมยืดและเหยียด โดยการยืนมือออกไปสะบัดและกำมือหมุน
- กิจกรรมจดหมายผิดซอง โดยให้มีคนออกไปยื่นเพื่อบอกชื่อคนส่งจดหมาย คนที่ถูกขานชื่อจะต้องออกมาเดินในวงกลม เมื่อได้จำนวนคนมากพอ ก็บอกว่า “จดหมายผิดซอง” ทุกคนที่กล่าวชื่อก็ต้องวิ่งกลับไปหาที่ยืน คนที่กลับเข้าคนสุดท้ายจะต้องออกมานำจดหมายต่อไป
- กิจกรรมสุดโหดกระโดดตีเปิด โดยการจับกลุ่ม 3 คน แบ่งออกเป็น 1) สุดโหด 2) เปิด และ 3) กำแพง รอบแรกใช้เวลา 10 วินาที รอบต่อไปสลับกันทำตำแหน่ง ให้เวลา 10 วินาที

กิจกรรมน้ำบ่อ น้ำพุ น้ำประปา น้ำฝน

ให้อ่านให้นักดูภาพน้ำบ่อ น้ำพุ น้ำประปา น้ำฝน แล้วให้นักเลือกภาพที่ชอบพร้อมทั้งเขียนเหตุผลว่าชอบเพราะอะไร จากนั้นให้แลกเปลี่ยนสิ่งที่เขียนให้เพื่อนในกลุ่มฟัง และแบ่งปันในวงใหญ่ สรุปได้ดังนี้

ประเภท	สาเหตุที่เลือก
น้ำฝน	● นึกถึงในหลวงรัชกาลที่ 9 เรื่องฝนหลวง โครงการหลวง ที่มีประโยชน์กับเกษตรกรในการทำเกษตร ● สดชื่น เย็นสบาย และนอนหลับ เป็นน้ำที่มีน้ำใจ ใช้ฟรีไม่มีค่าใช้จ่าย ● ทำให้ป่าอุดมสมบูรณ์ เป็นแหล่งกำเนิดของต้นน้ำ น้ำบ่อ น้ำพุ น้ำประปา และทะเล เชื่อมโยงสู่การท่องเที่ยวได้ ● เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ ฝนตกทั่วฟ้า ทุกคนได้ใช้ประโยชน์อย่างทั่วถึง สานต่อจากธรรมชาติถึงธรรมชาติ ● หากเปรียบกับการดำเนินชีวิตที่เราต้องพบเจอกับสิ่งต่างๆ อยากหลากหลาย
น้ำประปา	● สะดวกสบาย พัฒนามาแล้ว ● ประหยัด สะอาด ลดการสิ้นเปลือง ● พวกเราเหมือนก้อนน้ำ หากมีการติดขัด จะมีพวกพี่ๆ ช่วยขัดล้างให้ไหลได้สะดวก ● น้ำทั้ง 3 อย่าง สามารถนำมาเชื่อมโยงกันได้ และนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
น้ำพุ	● สวยงาม เกิดตามธรรมชาติ มองแล้วสบายตา สดชื่น ผ่อนคลาย ● มีแร่ธาตุ ใช้ประโยชน์ได้มากมาย แสดงถึงความอุดมสมบูรณ์ ● เปรียบเหมือนความทะเยอทะยานของเรา หากเราพลาดพลั้งก็อาจตกลงมาเหมือนน้ำพุได้ ● เปรียบเหมือนตาน้ำ ต้นกำเนิดของน้ำ ชีวิตเหมือนน้ำพุ เมื่อไหลผ่านทางต่างๆ ก็สามารถไหลไปสร้างประโยชน์ได้อย่างต่อเนื่อง
น้ำบ่อ	● สามารถสื่ออารมณ์ได้อย่างลึกซึ้ง น้ำบ่อรู้สึกถูกกักขัง ถูกตีกรอบ จะขาดอิสระ ● เป็นการจัดการน้ำไว้ใช้ในยามจำเป็น / ฉุกเฉิน ● คนที่มาร่วมกันเป็นกลุ่มคน หากไม่มีแหล่งน้ำก็ไม่มีน้ำบ่อ ● ใช้ประโยชน์ทางการเกษตรและเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ

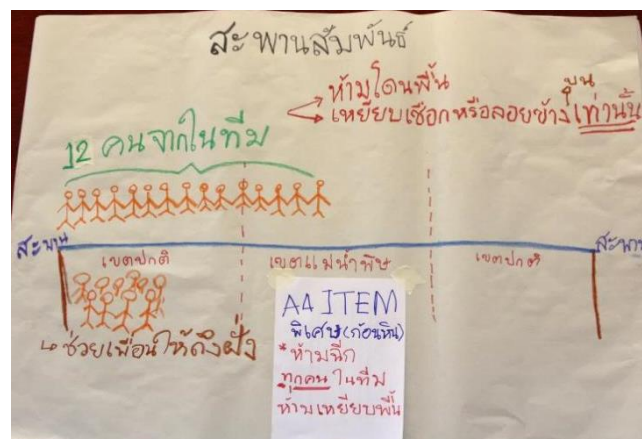
สิ่งที่ได้เรียนรู้จากการทำงานกิจกรรม	● ทราบถึงประโยชน์และความสำคัญของน้ำทั้ง 4 ประเภท การใช้น้ำอย่างรู้คุณค่า ● สื่ออารมณ์ บ่งบอกถึงมุมมอง / ความคิดของแต่ละคนที่มีต่อรูปภาพ ● แสดงถึงความหวัง ความอิสระ ความฝัน ความทะเยอทะยาน และการกักเก็บ ● การอยู่ร่วมกันอย่างหลากหลาย เราจะบริหารความคิดเห็นที่ต่างกันได้อย่างไรในการทำกิจกรรม
การทำงานบนความแตกต่าง	● รู้จักนิสัยของเพื่อนในทีมก่อนทำงานร่วมกัน ● พูดคุยและปรับทัศนคติเข้าหากัน เพราะว่ามาจากต่างถิ่นฐาน ● มีข้อตกลงร่วมกัน แบ่งหน้าที่ในทีมงาน ● เปิดใจยอมรับความคิดเห็นร่วมกัน ยอมรับการตัดสินใจของเพื่อนในทีมงาน ● การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน คอยติดตามและหนุนเสริมในทีมงาน ● รู้จักหน้าที่และความรับผิดชอบ ● การระดมความคิดเห็นร่วมกัน เพื่อกำหนดเป้าหมายร่วมกันอย่างชัดเจน ● การรู้จักการสร้างความสัมพันธ์ การพูด การยิ้มกับคนในกลุ่ม ● การสร้างความคุ้นเคยโดยการทำงานกิจกรรมร่วมกัน

จากนั้นให้แบ่งกลุ่มตามสีของวันเกิดและ 7 วันในสัปดาห์ นั่งตามกลุ่ม และลูกขี้ยืนเรียงล้อมวงตามอายุจากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุดโดยห้ามใช้เสียง และครั้งสุดท้ายนับ 1 – 2 ต่อเนื่องในวงใหญ่ เพื่อแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ในการทำเรียนรู้ผ่านการลงมือทำในกิจกรรมสะพานสัมพันธ์ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

กิจกรรมสะพานสัมพันธ์

เลือกตัวแทน 11 คน ในกลุ่มมาเดินบนเชือกจากจุดเริ่มต้น – จุดสุดท้าย โดยคนที่เดินบนเชือกจะต้องมีอวัยวะส่วนใดส่วนหนึ่งติดกัน เมื่อเดินไปสักระยะจะพบแม่น้ำพิษ มีก้อนหินวิเศษช่วยให้เดินผ่านแม่น้ำพิษ คนที่เหลือสามารถช่วยให้ทั้ง 11 คนเดินต่อไปได้ โดยเชือกห้ามสัมผัสพื้น มีระยะเวลาทำกิจกรรม 1 ชั่วโมง 30 นาที พร้อมทั้งสรุปบทเรียนในทั้ง 2 กลุ่ม สรุปได้ดังนี้

กลุ่มที่ 1

การสรุปบทเรียนกิจกรรมสะพานสัมพันธ์

เสร็จจากการทำกิจกรรม นายคำรณ นิ่มอนงค์ และนายสถาพร โพธิ์ไพรศิริ พี่เลี้ยงในโครงการ จากศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม ได้ตั้งคำถามชวนคิดสิ่งที่ได้จากการทำกิจกรรม

ความรู้สึกเมื่อได้ยินโจทย์

- งง
- กังวล
- ทำท่าย
- คิดตามและหาวิธีที่จะผ่านไปให้ได้
- ตื่นเต้น
- คิดว่าจะทำได้หรือไม่

ความรู้สึกระหว่างทำกิจกรรม

ช่วงวางแผน

- อยากให้ช่วยกันคิด เสนอความคิดเห็น
- ตื่นเต้นและกังวล
- เปิดโอกาสให้เพื่อนได้เสนอความคิดเห็น

ช่วงทดลองทำตามแผน

- ฝึกการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี
- เห็นใจเพื่อที่เสียสละให้เราชี้หลังและเดินเหยียบเท้า
- กลัวเพื่อนเจ็บ
- เห็นข้อผิดพลาดและช่วยกันวางแผนในจุดที่ขาดไป
- ทุกคนมีส่วนสำคัญในการเข้าเส้นชัย

ช่วงเดิน

- กลัวทำไม่ได้ตามแผน
- กลัวตกจากกระดาด
- ให้อภัยกันเมื่อทำพลาด ไม่โทษว่าใครผิด

ความรู้สึกลังเลหลังเข้าเส้นชัย

- ดีใจ ภูมิใจ และมีความสุข
- ทำสำเร็จตามเป้าหมาย
- โล่งอก

สิ่งที่ได้เรียนรู้จากการทำกิจกรรม

- ร่วมคิด ร่วมทำร่วมแก้ปัญหา เพื่อให้ผ่านอุปสรรค
- การเสียสละและอดทนเพื่อให้ถึงเส้นชัย
- ได้เห็นเป้าหมายและความสามัคคีที่มีร่วมกัน
- ฝึกการวางแผนและหาวิธีการแก้ปัญหา
- รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นและนำไปปรับใช้ในการเรียน
- เกิดความพยายามขึ้นในตัวเอง
- เกิดความเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี
- มีน้ำใจช่วยเหลือกันเห็นใจซึ่งกันและกัน
- ตั้งเป้าหมายร่วมกัน
- มองเห็นศักยภาพของตัวเอง
- เกิดความรับผิดชอบต่อหน้าที่
- เห็นข้อผิดพลาดของแต่ละคนในการทำกิจกรรม
- สนิทกับเพื่อนๆ มากขึ้น

ในช่วงท้ายนายคำณ นิมอนงค์ ได้ชวนคิดว่าในชีวิตจริง ถ้าเราพบสถานการณ์เช่นนี้ เราจะยังให้อภัยเพื่อน แล้วพร้อมเริ่มใหม่ไปด้วยกันหรือไม่ การทำงานร่วมกันควรยอมรับฟังความคิดเห็นของเพื่อนในทีมมากกว่าให้เพื่อนรับฟังเรา เป็นสิ่งสำคัญที่อยากให้น้องๆ กลับไปปรับใช้กับการทำงานในโครงการต่อไป

กลุ่มที่ 2

การสรุปบทเรียนกิจกรรมสะพานสัมพันธ์

หลังจากเสร็จจากการทำกิจกรรมสะพานสัมพันธ์ นายอรรถชัย ณ บางช้าง และนางอาภา พงศ์ศิริแสน ทีมพี่เลี้ยงจาก ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม ได้ชวนผู้เข้าร่วมสรุปบทเรียนโดยให้นั่งล้อมวงและแลกเปลี่ยนเรียนรู้สรุปได้ดังนี้

ความรู้สึกละหว่างทำกิจกรรม

ความรู้สึกเมื่อฟังโจทย์

- ง่าย
- ยาก ไม่เข้าใจในโจทย์/เงื่อนไขของเกมส์ เห็นมีเพื่อนช่วยคิดและน่าจะตอบได้จึงไม่ถาม
- แก้ไขโดยการทดลองทำ ทบทวนโจทย์ซ้ำๆ พร้อมวางแผน

ความรู้สึกช่วงวางแผน

- วุ่นวาย ไม่มีการแบ่งบทบาทในทีม แต่มีการทดลองทำ เช่นทดลองการวางกระดาษ พุดคุย / แอบคุยกันเองแต่ยังไม่กล้าแสดงความคิดเห็น และมีผู้นำ โดยเปิดโอกาสให้ผู้อื่นได้ร่วมคิดพร้อมลองทำทุกอย่างที่เพื่อนบอก

ความรู้สึกช่วงลงมือทำ (ก่อนถึงแม่น้ำพิข)

- กลัว ห่วงเพื่อน แม้ว่าตนเองจะซีหลังเพื่อน แต่มั่นใจในความแข็งแรงของเพื่อนที่แบกรับเรา ช่วยนวดไหล่ด้วยขณะที่เพื่อนยังแบกรับเราไว้ และรับลงจากหลังเพื่อนเพราะกลัวเพื่อนหนักและเหนื่อย และทีมมีการปรับ

กระบวนการเล่นเกมกิจกรรมสะพานสัมพันธ์ครั้งนี้ เนื่องจากเท้าของผู้ที่เป็นคนแบกเพื่อนเดินมีขนาดใหญ่กว่า กระดาษจึงปรับแก้โดยเปลี่ยนหน้าทีไปประคองเพื่อนที่จะตกแทน

- ง่าย เนื่องจากได้ทดลองทำและพลาดมาหลายครั้ง จึงมีความมั่นใจมากขึ้นในการเดินช่วงแม่น้ำพิษ ทำให้เดินอย่างมีสติ จอเท้าให้อยู่ในกระดาษ และบางคนมีน้ำหนักมากจึงเปลี่ยนให้เพื่อนที่อาสาช่วยเหลือมาทำแทน จึงสำเร็จได้ การเล่นนั้นต้องมีความผิดพลาดเกิดขึ้น
- มั่นใจ การเล่นรอบแรกๆ ก็ย่อมมีความผิดพลาดได้ แต่ต้องมีการทดลองทำหลายๆ ครั้ง จนเกิดความชำนาญ และมีความมั่นใจ คนที่ไม่ให้เพื่อนมาเปลี่ยน เพราะว่าตนเองทำได้ และต้องทำให้สำเร็จ
- บางคนเกรงว่าจะไม่มีส่วนร่วมจึงทำหน้าที่หน่วยซ่อมแซมกระดาษที่เป็นอุปกรณ์ เพื่อให้เพื่อนเดินได้สะดวกและไม่ผิดกติกาในขณะเล่นอีกด้วย เช่น การช่วยนับจังหวะก้าว ซ่อมกระดาษที่ถูกสมมุติว่าเป็นก้อนหินให้อยู่ในสภาพที่ดีให้เพื่อนๆ เพื่อใช้เดิน

ความรู้สึกช่วงท้ายของการทำกิจกรรม

- มั่นใจ
- ลุ้นว่าจะสำเร็จหรือไม่
- ตลก ที่เพื่อนๆ ลุ้น

ความรู้สึกเมื่อถึงเส้นชัย

- โล่งใจ
- ดีใจ ที่เพื่อนในทีมทำสำเร็จถึงแม้บางคนอาจไม่ได้ลงเล่นด้วย แต่ก็พยายามช่วยเหลืองานอื่นๆ
- เป็นห่วงเพื่อน กลัวว่าจะได้รับอันตราย
- ความสำเร็จร่วมกัน คือ ทุกคนทำหน้าที่ได้เต็มที่และเต็มความสามารถ

เมื่อเปรียบเทียบกับการทำงานโครงการหรือในชีวิตจริง ต้องย้อนกลับไปดูว่าเราผิดพลาดเพราะอะไร และบางเรื่องบางอย่างให้อภัยได้แต่ไม่ควรผิดพลาด ต้องปรับเปลี่ยนหน้าที่ตามความถนัดของเพื่อนในทีม และมีการวางแผนงานเพื่อให้งานบรรลุเป้าหมาย โดยปรับคนให้ตรงกับงานและความสามารถ

สิ่งที่ได้เรียนรู้จากการทำกิจกรรม

- ความสามัคคี ความอดทนให้อภัย การวางแผนงาน มีภาวะผู้นำ
- เกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เห็นคุณค่าของตนเอง
- มีการแลกเปลี่ยนความคิด รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น โดยไม่เอาแต่ความคิดตัวเองเพียงคนเดียว
- เรียนรู้ความผิดพลาดและนำไปสู่การแก้ไข

การนำไปปรับใช้กับการทำงาน

- มีการวางแผนก่อนลงมือทำ การทดลองปรับแผนระหว่างทำงาน เพื่อให้เกิดความมั่นใจในการทำงานต้องกล้าคิด กล้าทำ และกล้านำเสนอ

- มีการแก้ไขปัญหาจากการทำกิจกรรม เช่น พุดคุยและระดมความคิดร่วมกัน ปรัชญาหรือก่อนลงมือทำ แบ่งบทบาทหน้าที่ให้ทั่วถึงกัน

สรุปกิจกรรมสะพานสัมพันธ์

สะท้อนเรื่องการทำงานเป็นทีม การทำงานท่ามกลางความแตกต่าง และการปรับตัวในการทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ

เมื่อทำกิจกรรมเสร็จสิ้น พี่อ้วนชวนน้องทั้งหมดการรวมกันสรุปบทเรียนจากการเรียนรู้ตลอดวันนี้ ดังนี้

- กิจกรรมการสร้างความสัมพันธ์ กระจกส่อง การรู้จักตนเอง ช่วยให้เราได้ทบทวนตนเอง (น้องอัญ)
- การมองตนเองจากภายใน กิจกรรมสะพานสามัคคี เรา มีความสามารถอะไร เราก็คงทำหน้าที่อื่นแทนเพื่อนตามความถนัดของตนเอง / สิ่งที่เราทำได้ดีที่สุด (น้องนิก)

ช่วงท้ายพี่อ้วนนัดหมายน้องเรื่องการเข้าพักและพบกันในวันพรุ่งนี้เวลา 08.30 น. และรับประทานอาหารเย็นร่วมกัน

ปิดประชุมเวลา 17.00 น.

วันที่ 5 มีนาคม 2560

เปิดประชุม เวลา 08.45 น.

ช่วงเช้าวันนี้ นายอรรถชัย ณ บางช้าง (พี่โต้ง) นายสถาพร โพธิ์โพธิ์ศิริ (พี่บาส) และนายคำณ นิมอนงค์ (พี่อ้วน) ชวนน้องเตรียมความพร้อมโดยการทำกิจกรรมต่างๆ ดังนี้

- กิจกรรมเป่ายางลบ โดยการให้น้องแบ่งกลุ่มๆ ละ 7 คน แล้วผลัดกันเป่ายางลบ จนได้แถวยาวที่สุด 2 กลุ่ม กลุ่มที่เป่ายางลบชนะ เต็มทำกึ่งกำประกอบ
- กิจกรรมน้กฆ่า โดยการให้แบ่งกลุ่มๆ ละ 3 คน คละพื้นที่ แล้วคิดคำถาม 2 พยางค์ เพื่อให้เพื่อนตอบคำถาม เมื่อเพื่อนพูดคำตรงกับที่กลุ่มคิด จะเป็นผู้แพ้ ให้นั่งลง เช่น คำว่า “ไม่หลับ” “ไม่รู้” “ไม่สวย” “โอเค” “สีดำ” เป็นต้น
- กิจกรรมแฉ่ลงรู้ โดยการให้แบ่งกลุ่มๆ ละ 3 คน หมายเลข 1 กับ 2 เป็นรู้ หมายเลข 3 เป็นแฉ่ เมื่อบอกว่า “แฉ่เปลี่ยนรู้” ก็ให้แฉ่เปลี่ยนรู้ใหม่และแนะนำตัวเพื่อนในทีมใหม่ด้วย เมื่อบอกว่า “รู้เปลี่ยนแฉ่” ก็ให้รู้เปลี่ยนไปหาแฉ่ตัวใหม่ เมื่อบอกว่า “รู้ระเบิด” ก็ให้พูดคำว่า “บูม” และทำตามคำสั่งใหม่ เช่น “รู้ 2 แฉ่ 3” “รู้ 6 แฉ่ 2” “รู้ 2 แฉ่ 4” เป็นต้น

กิจกรรม Check in

จากนั้นให้แบ่งกลุ่ม 6 คน เพื่อทำกิจกรรม check in ภายใต้โจทย์ที่ว่า เ้านี้รู้สึกอย่างไร และจะนำกิจกรรมนี้ไปใช้ในการดำรงชีวิตอย่างไร เมื่อแลกเปลี่ยนเสร็จสิ้นให้แบ่งปันในวงใหญ่ สรุปได้ดังนี้

การนำกิจกรรมในวันวานไปปรับใช้กับการดำรงชีวิตประจำวัน

- ความสามัคคี ความร่วมมือ ความสัมพันธ์ การวางแผน การจัดสรรเวลาในการเรียนกับการทำงาน

- สอนให้รู้จักตนเองเพิ่มขึ้น มุมมองใหม่ เปิดโลกทัศน์ในการเรียนรู้ที่กว้างขวางเพิ่มขึ้น
- ความอดทน การตรงต่อเวลา การอยู่ร่วมกับผู้อื่น การรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น
- การแก้ไขปัญหา การเสียสละ การช่วยเหลือกันเพื่อให้งานประสบความสำเร็จ
- เด็กมีความกระตือรือร้นมากกว่าทุกปี ภูมิใจที่ได้กล้าคิดกล้าแสดงออกเพิ่มขึ้น การเรียนรู้กระบวนการทำงานกับเพื่อนต่างพื้นที่ จะช่วยให้เราได้แบ่งปันความรู้ แลกเปลี่ยนประสบการณ์ และนำไปปรับใช้กับการทำงานในแต่ละพื้นที่ (กลุ่มพี่เลี้ยง)

หากจะทำให้เกิดความสำเร็จเราต้องทำอะไร

- มีจุดมุ่งหมายและอุปสรรคเดียวกัน
- ต้องช่วยกันคิดและทำ และยอมรับฟังความคิดเห็นที่แตกต่างของกันและกัน
- ตนเองต้องมีความสนใจ มีความเสียสละ เห็นประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตัว และช่วยเหลืองานได้
- การวางแผนและทดลองนำวิธีการต่างๆ ไปทดลองทำ แบ่งงานกันทำตามความถนัดของเพื่อนในทีม
- นำข้อผิดพลาดไปปรับใช้และแก้ไขปัญหา กระตุ้นให้เพื่อนในทีมช่วยกันทำงานและก้าวข้ามอุปสรรค

วิถีทัศน์ปลูกพลังสร้างสำนึกพลเมือง

จากนั้นนางอาภา พงศ์ศิริแสน (พี่นุ้ย) ให้น้องนั่งตามกลุ่มแต่ละพื้นที่และดูคลิปเรื่องหมอน้อยในป่าแดด แบ่งเป็นช่วงๆ สลับกับการแลกเปลี่ยนดังนี้

ช่วงที่ 1 มีเนื้อหาว่า มีหญิงชราคนหนึ่งท่อนป่วยยับยั้งตัวไม่ได้ คุณคิดว่าเวลาแห่งความสุขหายไปไหน สิ่งที่เราเห็นคืออะไร โดยการเขียนลงไปบนกระดาษของตัวเอง จากนั้นแลกเปลี่ยนกันในกลุ่ม ใช้เวลา 10 นาที

- ความสุขหรือทุกอย่างในชีวิตเรา เปรียบเหมือนดอกไม้ที่สวยงาม เมื่อเวลาผ่านไปก็จะโรยราไป เหมือนกับชีวิตเราก็เมื่อมีความสุขก็จบลง

- เด็กผู้หญิงมีความคิดที่จะช่วยและเสียสละ ขณะที่หญิงชราไม่มีคนดูแล ซึ่งเราไม่สามารถหยุดเวลาได้ สังขารเป็นสิ่งที่ไม่มีเที่ยง จึงต้องทำวันนี้ให้ดีที่สุด
- พลั้งในตัวของเด็กคนนี้ ยากช่วยเหลือคนๆ นี้ แต่ยังไม่มียุติกรรมและโอกาส เช่นเดียวกับเราที่ต้องหาโอกาสจึงจะไปช่วยเขาได้

คำถาม คือ หากเรามีโอกาสที่จะช่วยได้ เราอยากจะเป็นอย่างผู้หญิงคนนี้ เราจะทำอย่างไรต่อ

- หาเวลาว่างและไปดูแล ช่วยเหลือ
- ค้นหาแนวทาง โอกาส และจากผู้รู้ เพื่อลงไปช่วยเหลือ

ช่วงที่ 2 มีเนื้อหาว่า โลกของหญิงชรา กำลังจะเปลี่ยนไป โดยก่อนที่จะไปช่วย จะต้องไปค้นหาทักษะการช่วยเหลือจรรวมตัวกันหลังเลิกเรียนไปดูแลผู้ป่วยขั้นพื้นฐาน

คำถาม คือ หากเราเป็นแพรวา เราจะทำอย่างไรต่อ โดยการเขียนลงไปในกระดาษของตัวเอง จากนั้นแลกเปลี่ยนกันในกลุ่ม ให้เวลา 10 นาที

- รวมตัวและไปเรียนรู้ เพื่อกลับมาดูแลหญิงชรา
- ถ้าเราสนใจที่จะทำ ก็มีผู้ใหญ่ใจดีที่จะช่วย เช่น ครู หมอ เป็นต้น
- สนใจศึกษาความรู้ และลงมือช่วยเหลือให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

คำถาม คือ หากเราจะทำให้ดีขึ้น เราจะทำอย่างไร

- พาไปหาหมอ
- ประสาน อสม. / อบต. มาช่วยดูแล

ช่วงที่ 3 มีเนื้อหาว่า เพราะความสุขที่แท้จริง คือ การแบ่งปัน ความสุขจากการช่วยเหลือของเด็กหมอน้อยกลุ่ม ร.ร. ป่าแดดวิทยา

คำถาม คือ หากเราจะทำให้ดีขึ้น เราจะทำอย่างไร โดยการเขียนลงไปในกระดาษของตัวเอง 1 นาที จากนั้นแลกเปลี่ยนกันในกลุ่ม ให้เวลา 3 นาที

- การช่วยเหลือ โดยการวางแผน ลงมือทำงาน และอยากเห็นความสุขอย่างแท้จริง
- การมีจิตอาสาของทีมงานแพรวา การดูแลเอาใจใส่ และทักษะการดูแลผู้อื่น
- เป็นตัวอย่างที่ดีของสังคม และได้รับการชื่นชม

คำถาม คือ สิ่งที่ทำ เป็นเรื่องเกินตัวหรือไม่ อย่างไร

- ทำได้ ไม่เกินตัว

ช่วงที่ 4 มีเนื้อหาว่า เห็นแล้วสุขใจ จากจุดเล็กๆ ช่วยสร้างสิ่งดีๆ ต่อไป แพรวาอยากช่วยเพราะลูกไปทำงานต่างจังหวัด และอยากให้คนอื่นมาช่วยเราบ้าง โลกสามารถส่งต่อความดีได้

คำถาม คือ เราเห็นอะไรเพิ่มเติมขึ้นบ้าง โดยการเขียนลงไปในกระดาษของตัวเอง 1 นาที จากนั้นแบ่งปันในเวทีใหญ่

- เห็นคำชื่นชมจากคนในชุมชน
- ทราบเหตุผลที่เข้าไปช่วยเหลือของแพรวาและเพื่อน
- ความตั้งใจของเด็กน้อยกลุ่มนี้กลับไปคืนให้คนในชุมชนจากการเสียสละ

- ได้ความสุขกับตนเองและคนอื่นที่เราเข้าไปช่วยเหลือในชุมชน เห็นภาพแพรวาเข้าไปทำกับข้าวโดยมีคุณป้าคุณยายสอน ซึ่งสามารถเอาไปประกอบอาชีพได้ ช่วยให้ผู้ป่วยเกิดรอยยิ้ม และมีกำลังใจอยากมีชีวิตอยู่ต่อไป

คำถาม คือ ทำแล้วเราได้อะไร

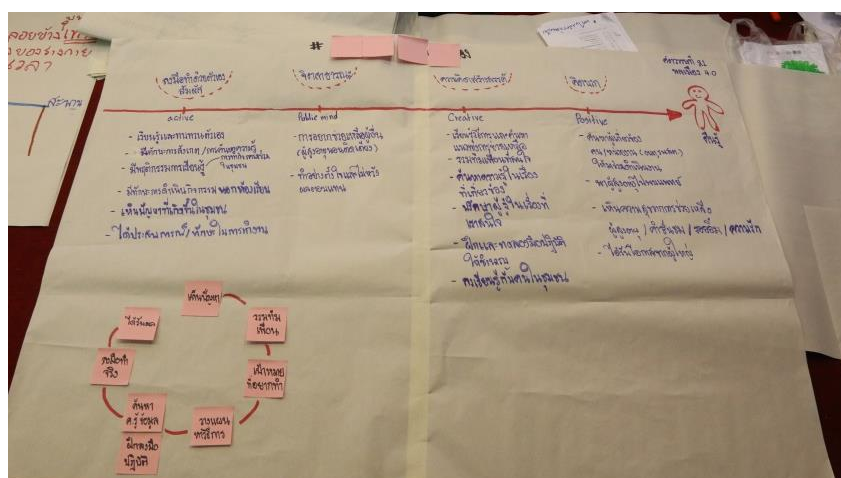
- รอยยิ้มกับความสุข เสียหัวเราะจากคนที่ไปช่วยเหลือ
- ได้โอกาส เพราะเห็นความสามารถของเด็ก เด็กอาจได้รับทุนการศึกษาไปเรียนแพทย์และกลับมารักษาผู้ป่วยในชุมชน
- ได้ใจ ความรัก
- เรียนรู้สิ่งที่ไม่เคยมีในห้องเรียน มีประสบการณ์ชีวิตที่เพื่อนไม่ได้ทำ

พินัยสรุปว่า หากเราดูหนึ่งตุลละแล้วย้อนดูตน ละครก็สร้างจากชีวิตเรา หรือตั้งคำถามว่า ทำไมเขาจึงทำอย่างนั้น
อยากสื่อสารอะไร เราจะได้อะไรจากละคร / หนังสือ มากกว่าความสุข

จากนั้นพินัยสรุปการเรียนรู้จากการชมวิทัศน์ ดังนี้

- **ทักษะจากการลงมือทำด้วยตนเอง** ได้ทักษะการสังเกต การค้นหาความรู้ จากการทำงานในชุมชน การดำเนินกิจกรรมนอกห้องเรียน การเห็นปัญหาจากการลงมือทำ
- **จิตสาธารณะ** ทำอย่างตั้งใจโดยไม่หวังผลตอบแทน ซึ่งเชื่อมกลับมายังตนเอง
- **การคิดสร้างสรรค์** ซึ่งต้องมีการคิด วางแผน ค้นหาเพื่อนร่วมทีม ค้นหาความรู้ที่เกี่ยวข้องปรึกษาผู้รู้ในพื้นที่ ลงมือปฏิบัติ และเรียนรู้กับคนในพื้นที่
- **การคิดบวก** เห็นความสุขจากการช่วยเหลือ / การเสียสละ ได้รับรอยยิ้ม / คำชมเชยจากการแลกเปลี่ยนกัน

จากการชมวิทัศน์ เริ่มต้นจากการที่แพรวาเห็นปัญหา ค้นหาทีม เป้าหมายที่อยากทำ ปรึกษาพี่เลี้ยง ศึกษาหาความรู้ / ข้อมูลเรื่องการดูแลผู้สูงอายุ ลงมือทำงาน และได้รับความสุขจากการลงมือทำ ซึ่งสอดคล้องกับการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ที่ต้องใช้ความรู้ / ข้อมูล ผ่านทักษะการลงมือทำ และมีความคิดสร้างสรรค์ในการทำงาน

บทเรียนจากสำนักพลเมืองที่เกิดขึ้นแล้ว

นายชินวัฒน์ มณีศรีขำ สรุปการทำงานของแพรวาที่ทำงานจิตอาสา การทำงานจิตอาสา กับสำนักพลเมือง มีความเหมือนและแตกต่างกันอย่างไร เราจะทำอะไรให้เกิดคนไทย 4.0 คนไทยตื่นรู้ ซึ่งปัจจุบันประเทศไทยกำลังประสบปัญหาเรื่อง

- 1) การก้าวเข้าสู่ประชาคมผู้สูงอายุที่สมบูรณ์ และมีลูกน้อย แต่ไม่มีเวลามาดูแลพ่อแม่ รวมทั้งมีคนป่วยด้วยโรคเรื้อรังเพิ่มขึ้น
- 2) ป่าไม้ลดลง ทำให้แหล่งอาหาร / ทรัพยากรลดลง และเกิดการเปลี่ยนแปลงสภาวะภูมิอากาศโลก ทรัพยากรเสื่อมโทรม น้ำเสีย

จากนั้นให้ชมคลิปวิดีโอทัศน์ “พลังพลเมือง...สร้างได้” ตัวอย่างโครงการพลังพลเมืองจาก 4 ภาค ได้แก่ จังหวัดสงขลา สมุทรสงคราม น่าน และศรีสะเกษ ผ่านการดำเนินงานสร้างสำนักพลเมืองทั้งประเด็นทรัพยากรธรรมชาติ ศิลปวัฒนธรรม ทำให้เด็กและเยาวชนเรียนรู้ชุมชนท้องถิ่น ห่วงแหนและรักบ้านเกิด เพื่อร่วมกันอนุรักษ์ทรัพยากรและสืบสานการทำกิจกรรมต่อไป หลังจากดูวิดีโอทัศน์เสร็จสิ้นแล้ว สรุปบทเรียนจากการชมวิดีโอทัศน์จะเป็นประโยชน์อย่างไร

โครงการใหม่

- การทำโครงการทำเรื่องหัวโตกับคลองยาว มาจากอุทกภัย จังหวัดสุพรรณบุรี (ทีมหัวโต สมุทรสงคราม)
- เป็นแรงผลักดันให้ทีมงานของเราในการทำโครงการ ทำเรื่องป่าไม้ เห็นผู้ใหญ่เหนื่อย อยากเข้าไปช่วยผู้ใหญ่ จะพยายามทำให้ดีที่สุด (ทีมวัดลิ้นช้าง เพชรบุรี)
- ทำเรื่องผักคะน้าปลอดสารพิษ ให้แสงตลอดเวลาจาก LED ช่วงกลางวันและแสงอาทิตย์ในตอนกลางวัน เห็นตัวอย่างก็อยากกลับไปทำงานให้ประสบความสำเร็จ (มรภ.กาญจนบุรี)
- สร้างแรงบันดาลใจเพื่อนในกลุ่มอยากเข้าไปช่วยเหลือคนในชุมชน (มรภ.กาญจนบุรี)
- อยากทำการทดลองเรื่องสูตรในการใช้ผงถ่านเป็นอาหารเสริม (วชท.กาญจนบุรี)
- การทำผลิตภัณฑ์ไก่แพ็คถุงจำหน่ายในหน่วยงานราชการ จะเผยแพร่ให้ชุมชนรอบวิทยาลัย เลี้ยงด้วยถ่านเพื่อให้เนื้อหนานุ่ม (วชท.กาญจนบุรี)

โครงการที่ดำเนินงานมาแล้ว 1 ปี

- ทำโครงการจักสาน ได้เผยแพร่ให้เด็กได้เรียนรู้การจักสาน ตนเองกล้าพูด คิด ทำ กระตือรือร้นมากขึ้น อยากทำโครงการต่อเนื่องเพื่อฝึกเรื่องการเป็นผู้นำ (ทีมสามัคคี)
- เห็นปัญหาของชุมชน จึงอยากลงไปช่วยให้ชุมชนมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น คนในชุมชนมีความสุข ตนเองรู้จักการวางแผน การทำงานเป็นทีม รับฟังความคิดเห็นของคนอื่นเพิ่มขึ้น (ทีม oneness)
- โครงการนี้ให้ประสบการณ์และการเสียสละของการใช้ชีวิตประจำวันของเรา เติมความรู้ให้กับตนเองในทุกด้าน ให้เครื่องมือ นำไปลงมือทำและปรับใช้ คิดและลงมือทำ ทำให้เราประสบความสำเร็จ มาเติมเต็มความรู้จากที่ๆ อย่างต่อเนื่อง (ทีมอาวุธโอเค)
- เมื่อทำโครงการ จะเกิดความท้อ เพื่อนจะทำให้เราไม่ท้อ เราต้องช่วยเพื่อนทำ จากไม่เคยรับฟังคนอื่น ก็รับฟังความคิดเห็นเพื่อน เปิดโอกาสให้เพื่อนได้ลงมือทำ ได้เห็นรอยยิ้มของคนในชุมชน ทำให้คนในชุมชนหันมาคุย มีแรงผลักดันที่จะดำเนินชีวิตอยู่ต่อไป (ทีมมะพร้าว 2 ทีม)
- จะต่อยอดการทำพวงกุญแจ เพื่อเป็นผลิตภัณฑ์จัดจำหน่ายให้นักท่องเที่ยว เห็นความสำคัญของตำบลของเรา จากการทำโครงการที่ผ่านมาได้มิตรภาพที่ดีต่อกัน เพราะมาทำงานจากต่างพื้นที่ (ทีม STT. ศรีธาตุธรรม)

โครงการที่ดำเนินงานมาแล้ว 2 ปี

- ทำมา 2 ปี แล้ว จะได้รับความรู้ทั้งจากกระบวนการนับ 1 – 5 การจัดงานมหกรรมการเรียนรู้ ช่วยเพิ่มเติมเครื่องมือในการทำงานอย่างต่อเนื่อง (ทีม PNDs)
- ปีแรกได้ทำงานกับชุมชน สำรวจการทำน้ำตาลมะพร้าว ปลุกสำนึกให้เด็กและผู้ใหญ่เห็นความสำคัญของการทำน้ำตาลมะพร้าว ทำให้ตนเองสนใจและรักในอาชีพทำสวน / น้ำตาลมะพร้าวจากการลงพื้นที่ เรียนรู้จริง เห็น

ความสำคัญกับชุมชน อาชีพที่บรรพบุรุษทำต่อเนื่องมา ทีมงานมีความเข้าใจชุมชนและจังหวัดมากขึ้น ได้ฝึกทักษะการพูด การคิด การวางแผน ปีนี้มีไฟอยากทำต่อ เพื่อให้ดีขึ้นไปอีก (ทีมท่าคาเรนเจอร์)

พี่อ้วนสรุปว่า หากเราอยากทำ เราต้องรวมทีม ค้นหาสถานการณ์ปัญหา มีเป้าหมาย ข้อมูล ความรู้ที่จะทำเพียงพอ หรือยัง ช่วงบ่ายจะได้มาเรียนรู้ต่อไป

ช่วงบ่ายพี่บาสชวนน้องทำกิจกรรมเตรียมความพร้อม โดยการทำกิจกรรมต่อไปนี้

- กิจกรรมไฟฟ้ากระแสนอกกับกระแสนลับ ถ้ากระแสนอกให้ชูมือขึ้นลง ถ้าเป็นกระแสนลับให้ชูมือสลับขึ้นและลง คนที่ทำท่าผิดถูกเดินกิ้งก่า

- กิจกรรมโปงไ้อัทยา โดยการนับเลข เมื่อนับไปจนลำดับที่มีเลข 3 ให้โปงชื่อเพื่อนคนที่อยู่ซ้ายและขวามือคนที่ถูกเรียกชื่อจะตาย พร้อมกับพูดว่า “ไอ้อัทยา” และให้คนที่อยู่ด้านซ้ายมีอนับเลขต่อไป
- กิจกรรมห่อหมกปลา โดยการนับ 1 – 9 แล้วแบ่งเป็นกลุ่มย่อย นั่งล้อมวงเหยียดเท้าเข้าหากัน แบ่งแต่ละคนเป็นส่วนผสมของห่อหมก เช่น พริก กะทิ กะหล่ำปลี ใบยอ โหระพา ปลา ใบยอ เป็นต้น เมื่อเรียกชื่อส่วนผสมใดต้องลุกขึ้นไปเดินเข้ามาให้ครบเพื่อนทุกคนในวง

จากนั้นแบ่งกิจกรรมออกเป็น 2 ห้อง คือ ห้องพี่เลี้ยง และห้องเด็กและเยาวชน สรุปได้ดังนี้

1.ห้องพี่เลี้ยง

นายชินนวัฒน์ มณีศรีชา นำเสนอว่า โครงการพลังเด็กและเยาวชนเพื่อการเรียนรู้ภูมิสังคมภาคตะวันตก ปี 3 มีความคาดหวังให้เกิด 1) การสร้างกลไกการพัฒนาเด็กและเยาวชน โดยการมีส่วนร่วมของครอบครัว ชุมชน วิทยาลัย มหาวิทยาลัย และโรงเรียน ซึ่งอยู่ใกล้พื้นที่มากที่สุด 2) กลไกชุมชน และ 3) กลไกจังหวัด ที่มีคณะกรรมการพัฒนาเด็กและเยาวชน พมจ. ซึ่งในท้องถิ่นจะกลายเป็น อบต.ที่มีโครงการพัฒนาเด็กและเยาวชน และมักพาไปศึกษาดูงาน จัดค่าย และทำกิจกรรม ซึ่งแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 จะเน้นการสร้างพลเมืองตื่นรู้ และมีนโยบายส่งผ่านไปในแต่ละจังหวัดและหน่วยงานต่างๆ ในพื้นที่ หากหน่วยงานต่างๆ ไม่เข้าใจก็จะจัดกิจกรรมไม่ตอบเป้าหมายที่สร้างพลเมืองตื่นรู้ โครงการพลังเด็กและเยาวชนเพื่อการเรียนรู้ภูมิสังคมภาคตะวันตกอยู่ภายใต้โครงการสร้างประเทศไทยให้น่าอยู่ของมูลนิธิสยามกัมมาจล ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) รับงบประมาณสนับสนุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) มีพื้นที่ดำเนินงานใน 4 จังหวัดนาร่อง ได้แก่ จังหวัดน่าน สงขลา ศรีสะเกษ และ 4 จังหวัด ภาคตะวันตก

โครงการพลังเด็กและเยาวชนเพื่อการเรียนรู้ภูมิสังคมภาคตะวันตก มุ่งเน้นการติดตามหนุนเสริม การพัฒนาเด็ก พี่เลี้ยง และสร้างกลไกในแต่ละจังหวัดอย่างต่อเนื่อง โดยในจังหวัดสมุทรสงครามสามารถสร้างกลไกได้ งานมหกรรมการเรียนรู้ที่ผ่านมาจึงต้องเชิญ ผวจ. พมจ. มาเปิดงาน และอยากเห็นบทบาทพี่เลี้ยงในการพัฒนาเด็ก ดังนั้นบทบาทพี่เลี้ยงต้องทำอะไรบ้าง ขอให้พี่เลี้ยงเก่าช่วยเล่าประสบการณ์การทำงานให้พี่เลี้ยงใหม่ฟัง สรุปได้ดังนี้

- ต้องถามเป้าหมายว่าอยากทำอะไร ใครเกี่ยวข้องบ้าง มีวิธีการคิดเป็นกระบวนการอย่างไร คำตอบต้องเป็นกระบวนการ พี่เลี้ยงเป็นที่ปรึกษา คอยกระตุ้น ส่งเสริมให้เกิดการจัดการกันเอง พี่เลี้ยงมีหน้าที่ตั้งคำถามในการบริหารจัดการโครงการ ปีที่ผ่านมาเด็กทำบรรลุเป้าหมายเกินโครงการ เพราะมีการต่อยอดและนำความรู้ไปสื่อสารกับชุมชน แต่เด็กเรียนรู้และสอนพี่เลี้ยงไปด้วย (นางนิภา บัวจันทร์)
- นายชินนวัฒน์ มณีศรีชา แจ้งว่า ทีมท่าคา PNDs และอาวุโสโอเค จะแยกไปพัฒนาโจทย์วิจัย และได้งบประมาณ 50,000 – 70,000 บาท มีกลุ่มมาติมาช่วยทำเรื่อง start up, packaging, branding ซึ่งจะชวนเข้าร่วมเป็นพี่เลี้ยงในเวทีของนับ 1 – 5 อยากฝากพวกเราเห็นสิ่งที่พี่เลี้ยงต้องทำอะไร เช่น การวิเคราะห์ทีมงานเด็กในทีม เมื่อออกนอกพื้นที่จะไม่กล้านำเสนอ เมื่อจัดงานมหกรรม 4 ภาค เราต้องพัฒนาพี่เลี้ยงอย่างไรให้เข้าใจวิธีการโค้ชเด็ก รอบหน้าจะมีเด็กรวมกัน 150 คน จะต้องดึงพี่เลี้ยงขึ้นมาช่วยกันทำงาน เป็นการพัฒนาทักษะในการโค้ชเด็ก อาจจะต้องมีการวางแผนร่วมกับทีมพี่เลี้ยงก่อนทำกิจกรรม และอยากฟังว่า เห็นกระบวนการแล้ว ทีมตนเองจะต้องไปทำต่อภายใน 2 สัปดาห์ เพื่อให้มี project idea ในครั้งต่อไปอย่างไร

- ช่วย อ.ธนพล อ่อนพุท ช่วงนี้นักศึกษาจะต้องไปฝึกงาน และชวนน้องๆ 2 คน อยู่นครปฐม อีก 3 คน จะต้องร่วมกันคิด และมองหาจุดอะไรที่จะลงไปทำงานในพื้นที่ เป้าหมายจะช่วย เสริม หรือเติมอะไร จากศักยภาพที่ตนเองมีอยู่ (อ.เรณูภา หนูวัฒนา)
- นายชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ เด็กคิดว่า ตนเองจะไปช่วยคนอื่น แต่ลืมนึกถึงตนเอง ซึ่งความจริงเด็กต้องวิเคราะห์ตนเองก่อน ค้นหาความรู้แล้วนำเทคโนโลยีเข้าไปใช้ได้อย่างสอดคล้องกับสภาพที่พื้นที่ / พริกกะเหรียงได้ อย่างไรก็ตาม หากเด็กมีข้อจำกัดเรื่องเวลาจะใช้เทคโนโลยีในการทำโครงการร่วมกันได้หรือไม่ ซึ่งอาจจะต้องให้เด็กใช้เทคโนโลยีเพื่อสร้างมูลค่าร่วมด้วย เพื่อมุ่งเข้าสู่คนไทย 4.0 ในการใช้วิทยาศาสตร์เทคโนโลยีเข้าไปเพิ่มมูลค่า
- เด็กต้องทำวิทยานิพนธ์อยู่แล้ว แต่จะปรับงานวิทยาศาสตร์ลงสู่ชุมชนได้อย่างไร มีกลไกชุมชนและมหาวิทยาลัย แต่กลไกจังหวัดยังไม่มี มีผมทำคนเดียว หากมีเด็กมาช่วยทำสัก 10 คน ก็จะเป็นพลังให้เราในการขับเคลื่อนงานชุมชน มหาวิทยาลัย และกลไกจังหวัด (ดร.ปกรณ์ ประจวบวัน)
- นายชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ เสนอว่า แต่ละพื้นที่ที่จะลงทำงานต้องขึ้นอยู่กับทุนของตนเองที่มีอยู่
- เราเป็นคนนอกพื้นที่ ส่วนการพูดคุยและการเชื่อมต่ออาจจะเดินได้อย่างไม่ต่อเนื่อง เด็กจะมีการโต้ตอบไม่ได้ทันที ต้องรอข้ามวัน เพราะต้องกลับไปคิดร่วมกันก่อน ไม่กล้านำเสนอ จึงไม่แน่ใจว่าทำงานมากเกินไปหรือเปล่า หรือเด็กยังไม่มั่นใจ (นายเฉลิมพล ช้างเผือก)
- จากประสบการณ์ จะฝึกเด็กให้กล้านำเสนอโดยการนำคำถามจากในเวทีใหญ่กลับไปถามและอธิบาย เด็กก็พูดได้ จะเล่าวิธีคิดออกมา จนกล้าตอบในที่สุด (นางนิภา บัวจันทร์)
- นายชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ เสนอว่า นายเฉลิมพล ช้างเผือก จะต้องปรับแก้ไขร่วมกับนายสมนึก เทศอื่น ต่อไป
- เด็กกล้าพูดในกลุ่มตัวเอง แต่เวทีใหญ่ก็นั่งกันเงียบ น้องนิวเริ่มเป็นเด็กมีปัญหา หลุดไปไกลมาก เมื่อพาเขาเข้ามาทำกิจกรรม เขายังไม่ตื่นตัวและ active จะใช้วิธีตั้งคำถามและตื่นตัวมากขึ้น (อ.ธนพล อ่อนพุท)
- นายชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ เสนอว่า อาจจะต้องมีการวิเคราะห์ เพื่อดูพฤติกรรมเด็ก เพื่อสื่อสารส่งมาที่กลาง เพื่อสร้างเด็กให้มีคุณค่าทางสังคม
- เด็กใหม่ที่เข้าร่วมโครงการปี 3 จะมาฝึกงานเริ่มตั้งแต่ 06.00 น. เด็กเริ่มชิมชั๊ป และลง mini company ก็มานั่งดู และขอต่อเพื่อทำ mini company เมื่อจบมาก็จะมีอาชีพ อยากให้เกิดเครือข่ายเรื่องการจัดการตลาด ทั้งการผลิต การจำหน่าย (อ.สำราญ พลอยประดับ)
- นายชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ แนะนำว่า อาจจะต้องเรียนรู้ทั้งห่วงโซ่การผลิต เช่น กลุ่มเป้าหมายที่เกี่ยวข้อง เพื่อผลิตตอบสนองได้โดยไม่ต้องห่วงว่าบริษัทใหญ่จะมากดราคาได้ อาจจะต้องขายโดยลูกค้าออนไลน์ สร้างตลาดที่ลูกค้าเข้าถึงได้ง่ายและสินค้ามีความพิเศษ ลูกค้ามีความต้องการ
- เด็กไม่มีเป้าหมายชัดเจน อยากต่อยอดความรู้ มีทัวร์มาลงพื้นที่ ทำอะไรที่คนเอ๊ะว่า เป็นของท้องถิ่นเรา จึงอยากทำพวงกุญแจ (นางสาวปภาวรินทร์ ประชานิยม)
- นายชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ เสนอแนะว่า หากเราเป็นพี่เลี้ยงจะช่วยอย่างไร ต้องถามให้เขารู้ว่าทำไปทำไม ประเพณีภูมิปัญญาคุณค่าหรือไม่ จำเป็นต้องมีหรือไม่ หากจำเป็นต้องมี จะนำเรื่องราวในอดีตมารับใช้ปัจจุบันได้

หรือไม่ อย่างไร ประเพณีภูมิปัญญาไม่สอดคล้องระหว่างความเชื่อกับวัฒนธรรม ซึ่งจริงๆ เด็กกำลังทำคุณค่าไปสู่มูลค่า ซึ่งพวงกุญแจอาจจะต้องมีเรื่องราว และดำรงความเป็นประเพณีภูมิปัญญาจริงหรือไม่

- เด็กยังไม่เห็นปัญหาที่ชัดเจนว่าจะทำอะไร อาจจะไม่เห็นกระบวนการคิด แต่มุ่งจะทำเรื่องนี้ ยังไม่ได้ลงพื้นที่ว่ามีปัญหาอะไรจริง ในมุมมองของการเห็น แต่ยังไม่ชัดเจนมากนัก เพิ่งจบใหม่ ทำหายตนเอง เริ่มนับ 1 พร้อมกับเด็ก (นางสาวบุษบา ดังแสง)
- ครั้งแรกเข้าร่วมกิจกรรมนับ 4 นับ 5 งานมหกรรมการเรียนรู้ และนับ 1 ทำให้รู้สึกเชื่อมั่นในการทำกิจกรรม ที่ทำให้เด็กต่างวัยมาเรียนรู้ร่วมกัน จนเห็นเด็กเกิดการเรียนรู้ และเปลี่ยนแปลงตามลำดับ (อ.ธนพล อ่อนพุก)
- นายชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ เสนอแนะว่า ถ้าไม่มีต้นทุนมาก่อนก็ต้องเรียนรู้ไปพร้อมเด็ก จึงควรมาครบทุกครั้ง มีแก่นในการทำงาน แต่กิจกรรมไม่เหมือนเดิม มีการวิเคราะห์กลุ่มเป้าหมายตลอด เป็นการพัฒนาเด็กด้าน soft skill เพื่อให้เด็กเรียนรู้ที่มีการเรียนรู้อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ เด็กจะค่อยๆ smart และซึมซับไปเรื่อยๆ งบประมาณที่ได้รับการสนับสนุนการดำเนินโครงการปี 3 จากมูลนิธิสยามกัมมาจล ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) ไม่มากขึ้นไปกว่าเดิมหากเปรียบเทียบกับจำนวนโครงการที่เข้ามาและจำนวนเด็กเพิ่มขึ้น จะทำอย่างไรให้ช่วยกันประหยัดงบประมาณและใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด จากนั้นให้พี่เลี้ยงเข้าร่วมสังเกตกระบวนการในห้องเด็กและเยาวชนต่อไป

2. ห้องเด็กและเยาวชน

กิจกรรม “บ้านของเรา” ภาคตะวันตก

พี่อ้วนได้แบ่งน้องๆ ให้จับกลุ่มตามจังหวัดของตนเอง โดยแบ่งละกันจังหวัดละ 6-8 คน เพื่อที่จะได้ร่วมกันระดมความคิดเห็นในการทำความรู้จักจังหวัดที่น้องๆแต่ละทีมอาศัยอยู่ โดยแบ่งการระดมความคิดเห็นออกเป็น 3 รอบด้วยกัน ประกอบด้วย

- รอบที่ 1 ให้น้องๆวาดแผนที่จังหวัดของตนเอง โดยให้วาดภาพจังหวัด แบ่งเส้นเขตอำเภอ และเส้นทางน้ำที่ไหลผ่านจังหวัด โดยให้ใช้ปากกาสีแดงวาดแผนที่และปากกาสีน้ำเงินวาดเส้นทางน้ำ
- รอบที่ 2 ให้น้องๆใช้ปากกาสีดำเขียนทุนติดๆที่มีอยู่ในบ้านตนเองของแต่ละอำเภอลงไป ว่าในจังหวัดมีทรัพยากรอะไรบ้าง ทั้งดิน น้ำ ป่า รวมถึงวัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญา ตลอดจนสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น ไม่ว่าจะเป็นเขื่อน อ่างเก็บน้ำ โรงงานอุตสาหกรรม เป็นต้น
- รอบที่ 3 ให้น้องๆ ใช้ปากกาสีแดงเขียนลงไปบนแผนที่ว่าในจังหวัดของเราตอนนี้มีสถานการณ์ปัญหา หรือ สิ่งที่เราสนใจเรื่องอะไรบ้างในบริเวณจุดไหนและสถานการณ์เป็นอย่างไร

จากนั้นพี่อ้วนจึงชวนน้องๆสรุปให้เห็นถึงความสำคัญของการรู้จักทุนในชุมชนของเรา การวาดแผนที่จังหวัดทำให้น้องๆได้เห็นถึงทุนดีและสถานการณ์ปัญหาที่เข้ามาในภาพรวม และช่วยทำให้น้องๆได้ทบทวนว่าเรารู้จักจังหวัดของเรามากน้อยเพียงใด เพราะยิ่งหากเรารู้จักมากเราย่อมสามารถทำประโยชน์ให้กับบ้านของเรามากขึ้น ในทางกลับกันหากเราไม่รู้จักบ้านของเราเองเลย มุ่งแต่จะใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วยโดยไม่ลงไปทำความเข้าใจกับบ้านของเราจริงๆ เราก็จะลืมรากเหง้าของเรา ที่สำคัญข้อมูลที่จะนำมาใช้ในการตัดสินใจดำเนินงานกิจกรรมต่างๆในชุมชนก็จะไม่ได้ข้อมูลที่เป็นความจริง จากนั้นได้ให้น้องๆกลับไปรวมกลุ่มในทีมของตนเอง พร้อมทั้งปล่อยโจทย์เพื่อระดมความคิดเห็นดังนี้

1. ให้น้องๆ วาดแผนที่และเขียนทุนติดๆ ในพื้นที่ที่น้องๆจะลงไปทำกิจกรรม
2. ระดมสถานการณ์ปัญหาหรือสิ่งที่น้องสนใจในพื้นที่และเขียนลงไปบนแผนที่
3. ให้น้องๆ นำประเด็นที่อยากทำมาพูดคุยกันต่อว่า ภายใต้เรื่องที่เราอยากทำนี้ เรามีความรู้เรื่องอะไร และมีเรื่องอะไรบ้างที่เราไม่รู้

ช่วงท้ายพี่อ้วนชวนน้องทีมใหม่และทีมเก่าแต่ละทีมสรุปสิ่งที่อยากทำและสิ่งที่ยังไม่รู้ ดังนี้

ทีม	สิ่งที่อยากทำ	สิ่งที่ยังไม่รู้
ทีมหัวโต	เรียนรู้ประเพณีการเล่นหัวโต	● ความเป็นมาของหัวโต หัวโตทำมาจากอะไร ใช้เพลงอะไรเล่น กลองยาว เล่นมาตั้งแต่เมื่อไหร่ ● ผู้รู้ในชุมชน ● ขั้นตอนการทำกลองยาว ● ใช้คนเล่นกี่คน ● ใครคิดค้นการเล่นหัวโต ● วิธีการทำนาเกลือ
เก ข ต ร ป ล อ ด สารพิษ	ปลูกคะน้ากับเมล่อน	● อุปกรณ์ที่ต้องใช้ ● ระยะเวลาดำเนินงาน ● งบประมาณ

		● สถานที่ปลูก
oneness	การบริหารจัดการน้ำในชุมชน	● วิธีการดึงคนเข้ามามีส่วนร่วมในการทำงาน ● อายุการใช้งานของเครื่องมือการกระจายน้ำ
เสรีไก่ขาว	การนำจุลินทรีย์ไปเผยแพร่ในการเลี้ยงไก่	● แผนที่ที่เราจะไปเผยแพร่ ● กลุ่มเกษตรกรที่จะไปชักชวน ● การยอมรับต่อนักศึกษา
ซูเปอร์บีก	หมูดีเพราะกินถ่าน	● กลุ่มเกษตรกรที่ไม่แน่ชัด ● เกษตรกรอาจไม่ให้ความร่วมมือ
ลินซ้าง GMW	ภาษากะเหรี่ยง	● ภาษาที่ฟังได้บางคำ ● สำเนียงการพูด
S.T.T.ศรัทธาธรรม	ขยายการยอมรับและการรับรู้ประเพณีจืเมิญ	● การดึงคนให้สนใจวัฒนธรรมจืเมิญให้มากกว่าเดิม
ถาวรานุกุล (ทีมต้นน้ำ)	เอามาต่อยอดผลิตภัณฑ์จากน้ำตาลมะพร้าว	● จำนวนเตาตาล ● ความเป็นอยู่ ● การนำไปใช้ประโยชน์ของผลิตภัณฑ์
The Plant	เรียนรู้เรื่องราวภูมิปัญญาในชุมชน	● ภูมิปัญญาในชุมชน
ต้นหอมอิเล็กทรอนิกส์	ต้นหอมอิเล็กทรอนิกส์จากซิงค์นาโน	● พื้นที่ / แผนที่ที่จะศึกษาการปลูกต้นหอม ● ขั้นตอนการปลูกต้นหอม ● ค้นหาความรู้จากแหล่งไหน ● ความต้องการของตลาด

ที่อ้วนชวนน้องมาดูแพรวา คนหนึ่งคนเห็นสถานการณ์ปัญหา วันนี้เราก็มารวมกลุ่มกันได้แล้ว เรามาใกล้กลุ่มจังหวัดแล้ว เห็นว่าหลายประเด็นเป็นเรื่องน่าสนใจ แพรวาเห็นผู้สูงอายุ แต่ต้องมีการศึกษาหาข้อมูลก่อนที่เราจะลงมือทำงานในเรื่องที่เราสนใจทำ วันนี้อะไรที่เรายังไม่รู้ จะได้รู้ในสิ่งที่น้องไม่รู้มาก่อน เพื่อนำมาพูดคุยกันในกิจกรรมนับ 2 โดยขอให้น้องกลับไปทำการบ้าน ดังนี้

- แผนที่ชุมชนในพื้นที่ดำเนินโครงการ (แผนที่ทำมือ)
ระบุทุนที่มีในพื้นที่
 - ทรัพยากรดิน น้ำ ป่าไม้ หรือสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น
 - วัฒนธรรมประเพณี ศิลปะ การแสดง ภูมิปัญญา ซึ่งอาจจะมีลัทธิวิถีประกอบก็ได้
 - บุคคล ผู้ที่มีความเชี่ยวชาญในเรื่องต่างๆ
- ประเด็นปัญหาหรือสิ่งที่เราสนใจอยากทำ (พร้อมเหตุผลอธิบาย)

- ความรู้ที่เราต้องใช้เพื่อดำเนินโครงการให้ประสบความสำเร็จ
- วิธีการ / แผนการดำเนินงาน

กิจกรรมครั้งต่อไป คือ กิจกรรมนับ 2 ระหว่างวันที่ 18 – 19 มีนาคม 2560 ส่วนสถานที่จะแจ้งให้ทราบอีกครั้งหนึ่ง เพื่อให้แต่ละโครงการสามารถเริ่มดำเนินงานในวันที่ 1 เมษายน 2560 เป็นต้นไป จากนั้นให้น้องตัวแทนแต่ละจังหวัดสรุปการเรียนรู้ตลอดกิจกรรมนับ 1 สรุปได้ดังนี้

สรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้

จังหวัดเพชรบุรี

- รู้จักเพื่อนมากขึ้นทั้งเพื่อนเก่าและเพื่อนใหม่
- เรียนรู้การวางแผน การรับฟังผู้อื่น การนำไปปรับใช้กับทีมเรา
- เป็นครั้งแรกที่ได้มาเก็บเกี่ยวประสบการณ์ ลองทำกับเพื่อนที่ทำแล้ว จะได้กลับไปทำเองบ้าง ชอบมาก

จังหวัดกาญจนบุรี

- ครั้งแรกที่มาโครงการ สอนหลายอย่าง นำไปประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนได้ (มรภ.กาญจนบุรี)
- ได้เรียนรู้มาก เช่น การแสดงความคิดเห็นร่วมกับผู้อื่นได้ (วษท.กาญจนบุรี)

จังหวัดราชบุรี

- รู้จักกับเพื่อนๆ พี่ๆ ทุกคน ปรับความเข้าใจและความอดทนในการทำงาน มีระเบียบในการวางแผน และทำงานร่วมกับผู้อื่น
- ประทับใจ รู้จักความสามัคคี

จังหวัดสมุทรสงคราม

- ความสามัคคี การปรับใช้ในโครงการต่อไป เช่น ความร่วมมือในการทำงานเรื่องหัวโต
- ความสามัคคีเกิดขึ้นมาจากการวางแผนและการแสดงออกเพิ่มขึ้น ช่วยกันให้ประสบความสำเร็จ

พี่เลี้ยง

- มีความรู้ไม่น้อยกว่าน้องหลายคน ได้เปิดโลกทัศน์ว่าเด็กคิดอย่างไร แก้ปัญหาชุมชนท้องถิ่นได้อย่างไร เขามีความคิดสร้างสรรค์ที่เราคิดไม่ถึง เปิดโอกาสให้เขาคิด และเกิดเป็นพลังที่เป็นพลังของบ้านเมืองในอนาคต (ดร.ปกรณ์ ประจวบวัน)
- เห็นความแตกต่างของเด็กโตกับเด็กเล็ก เห็นแววตาว่าเขาจะสามารถทำได้ (อ.ธนพล อ่อนพุก)
- ทราบมุมมองของความคิดของเด็กและเยาวชนว่าจะพัฒนาไปอย่างไร เด็กเห็นตนเองชัดเจนขึ้น (นางสาวบุษบา ดังแสง)
- น้องๆ ทั้งทีมใหม่และเก่ามีศักยภาพ ทีมใหม่พัฒนาได้เร็วมาก น้องๆ ทีมงานจะต้องวางแผน ผึกเรื่องการพูดที่ต้องทำต่อไป (นายเฉลิมพล ช้างเผือก)

ปิดประชุมเวลา 16.10 น.

นางสาวพวงทอง เม้งเกร็ด

ผู้สรุปรายงานการประชุม

นายชินวุฒน์ มณีศรีขำ

ผู้ตรวจทานรายงานการประชุม

